Varemast raua-ajast on teada terve rida kalmeid, mis läbi uuritud ja millest rohkesti leida: kaarsõlgi, ketassõlgi, käevõrusid, sõrmuseid, nuge, helmi jne., nii: 1) kalmest Unipiha ms põllul, härrastemajast 1/2 km põhja pool; 2) Meeri valla Jaagupi tl karjamaal, talust umb. 1 km põhja pool; 3) Tamsa kl Räisa tl maal, niinim. Kullavare, tee ääres, mis läheb Illi metsavahi-koha juurest Nõo poole; 4) kalme Kambja-Kammeri tee ääres, 4 km Kambjast. Samalt ajalt on teada 2 üksikult leitud pikergust tulusekivi kustki Meeri mõisa alalt.

Nooremast raua-ajast on teada üksikleidudena saadud: 1) raudkirves ja 4 odaotsa Ilmatsalust; 2) pronksist kilpkonna-kujuline sõlg, sisse toodud Karjalast, leitud tõenäoliselt Külitsest, Riia maantee äärest; 3) Aru ms lähedalt leitud hõbe-käevõru ja araabia, saksa ja anglosaksi rahasid 9.—11. aastasajani.

Linnamägesid on 4: 1) Meeri vallas Peedu veski juures, viimasest 1/4 km loodes; 2) Meeri vallas Lokutaja kandikoha juures, sellest 1 km edela pool metsas, Kalevipoja säng; 3) Aru ms maal, mõisast 1.5 km põhja pool, Eerumäe kants; 4) Aru vallas eelmise lähedal, Alt-Laari tl maal, talust umb. 1/2 km idas.

Ajalt ebamääraseist leidudest võiks mainida Pangodi Ketneri talu maalt, turbarabast 1902. a. leitud põdrakonte ja seakihvu, mis nähtavasti vanad, vahest isegi kivi-aegsed.

Mõisad. Aru mõisa (saksa k. Arrohof, varemini ka Aerhof), kirikust maanteed mööda Elvast läbi 16.5 km, külavahe-teed läbi Vellavere 14.5 km lääne pool. Rootsi ajal läheb mõisa Tartu õuekohtu esimehe Sparre kätte, kelle leselt ta redutseeritakse. Katariina II annab mõisa senaator v. Osterwald'ile. Järgnevad mõisa omanikena v. Brock'id, v. Rautenfeld'id, v. Bock'id ja v. z. Mühlen'id. Maaseaduse põhjal võõrandatud ja 1923. a. tükeldatud.

Keeri mõisa (saksa k. Kerimois), kirikust 5.8 km loode pool. Mõisa on võrdlemisi hilja tekkinud, arvatavasti 18. aastasaja kaheksakümnendail aastail. 1798. a. ostab v. Baranoff mõisa leitnant Press'ilt. Edasi on omanikuks v. Stryk ja end. Tartu bürgermeister Linde, kellelt feldmarschall Barklay de Tolli abikaasa mõisa ära ostab; viimase poeg müüb mõisa 1832. a. Läinud aastasaja lõpul omandas mõisa Hans Wühner. 1909. a. peale oli mõisa omanikuks Jäsche. Viimane mõisa omanik oli J. Raamot. Võõrandatud ja 1921. a. tükeldatud.

Luke mõisa (saksa k. Lugden), 5 km kirikust lõuna pool, kuulus Tartu toomkiriku maa-alade hulka. Juba 13. aastasajal Löwenwalde perekonna käes, kelle päralt mõisa kasutamise õigus nähtavasti kuni piiskopiaja lõpuni on olnud. Poola ajal ühendatakse ta Tähtvere majandusmõisaga, kuid antakse juba 1600. a. Tartu bürgermeistrile Kretzmar'ile. Rootsi valitsuse alul saavad aga Löwenwalded mõisa kohe jälle endi kätte. 1682. a. langeb kaks kolmandikku mõisast reduktsiooni alla. 1711. a. antakse Löwenwaldedele mõisa jälle tervelt tagasi. Jääb neile kuni 1841. a., mil meesliini lõppemisel mõisa naispärija kaudu v. Knorring'ite omanduseks saab. Võõrandatud ja tükeldatud 1920. a.